

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-02-16

Diarienummer N609-0430/23

Handläggare

Karin Pettersson

Telefon: 031-366 49 57

E-post: karin.pettersson@grundskola.goteborg.se

Bokslutsavstämning ersättning 2022

Förslag till beslut

I grundskolenämnden

1. Grundskolenämnden fastställer bokslutsavstämning för 2022 vilket innebär att ingen extra utbetalning kommer att göras till enskilda huvudmän eller fristående verksamheter.

Sammanfattning

Tjänsteutlåtandet innehåller tillvägagångssätt för bokslutsavstämning för enskilda huvudmän och fristående verksamheter inom grundskola, förskoleklass, grundsärskola och fritidshem avseende 2022.

Årsbokslutet 2022 visar på ett positivt resultat på 113,5 mnkr för grundskolenämnden, vilket motsvarar en avvikelse på 1,2 procent av kommunbidraget, varav utbildningsområdenas resultat uppvisar ett överskott på 35,3 mnkr. De övriga 78,2 mnkr i överskott beror på grundskolenämndens centrala verksamhet som i resursfördelningsmodellen ansetts som *övergripande avsättningar* och *lokala avdrag*.

Grundskoleförvaltningen har i årets arbete beaktat domen i Högsta förvaltningsdomstolen avseende bokslutsavstämning. Det har inneburit att modellen för bokslutsavstämning har förfinats och numera tar större hänsyn till det ekonomiska resultatet per skol- och verksamhetsform.

Bokslutsavstämningen för 2022 visar att grundskolenämnden i rollen som kommunal huvudman inte förbrukat mer resurser än vad som tilldelats i budget, därmed kommer ingen extra utbetalning att göras till enskilda huvudmän eller fristående skolor med anledning av bokslutet.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Kommunfullmäktige beslutar varje år om ramtilldelning till grundskolenämnden.

Grundskolenämnden fördelar därefter resurserna inom nämndens olika ansvarsområden.

Det innebär att nämnden i ett första steg tar ställning till och avsätter övergripande medel för befolkningsutvecklingen under året. Därefter avsätts medel för myndighetsutövning, administration, riktat särskilt stöd samt tilläggsbelopp innan ersättning per elev beräknas.

Bedömning ur ekologisk dimension

Grundskoleförvaltningen har inte gjort några särskilda observationer eller bedömningar utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Vid beräkning av grundskolenämndens ersättning per elev tillämpas *likabehandlingsprincipen*, vilket innebär att ersättning till enskild huvudman och fristående verksamhet beräknas på samma grunder som tillämpas vid fördelning av resurser till kommunal huvudman (Budget 2022, Dnr N609-3690/21).

Samverkan

Information på facklig samverkansgrupp (FSG) den 13 mars 2023.

Ärendet

Grundskolenämnden har att ta ställning till bokslutsavstämning för 2022 som beskriver tillvägagångssätt och ekonomisk information för bokslutsavstämning för enskilda huvudmän och fristående verksamheter inom grundskola, förskoleklass, grundsärskola och fritidshem avseende 2022.

Beskrivning av ärendet

Bidrag på lika villkor

Ärendet om bokslutsavstämning syftar till att säkerställa att resurserna fördelas likvärdigt oavsett huvudman, det vill säga bidrag på lika villkor.

I skollagen står följande:

- *Likabehandlingsprincipen* ska tillämpas. Det vill säga att bidragen ska bestämmas på samma grunder som till den egna verksamheten.
- Kommunens *budget* ska ligga till grund för bidragen.
- Bidraget utgörs av ett *grundbelopp* och i förekommande fall ett *tilläggsbelopp*.
- Huvudmännen får *överklaga* kommunens bidragsbeslut hos allmän förvaltningsdomstol. Det innebär att domstolen kan pröva och fastställa bidragets storlek.

Resursfördelningsmodellen

Förvaltningens resursfördelningsmodell är utformad utifrån principerna om bidrag på lika villkor, rektors ansvar för sin inre organisation samt förvaltningens förstärkningsområden; *Ökad kvalitet i undervisningen, Ledning och styrning och Likvärdighet*.

Resursfördelningsmodellen för grundskola, förskoleklass och fritidshem är uppsatt utifrån följande steg:

Övergripande avsättningar som ska täcka befolkningsutveckling (riskhantering), myndighetsutövning, administration, riktat särskilt stöd samt tilläggsbelopp.

Myndighetsutövning är avsatta medel för kommunövergripande kostnader för elever 6–15 år boende i Göteborg. Övergripande avsättningar påverkar därmed samtliga huvudmäns ersättning.

Grundbelopp som fastställer ersättning per elev i respektive skol- och verksamhetsform.

Beloppet fastställs utan hänsyn till vilken huvudman eleven valt. Grundbeloppet innehåller två delar: *grundersättning* och *strukturersättning*. Grundersättningen per elev är samma oavsett vilken skolenhet eller huvudman eleven valt medan strukturersättningen baseras på elevens förutsättningar att nå målen, socioekonomisk viktning.

Viktning av årskurs och ålder tar hänsyn till elevens årskurs för skolformerna grundskola inklusive förskoleklass och ålder för elever inskrivna på fritidshem.

Styrprinciper annan regi är det första steget som tar hänsyn till vilken huvudman eleven valt. Här tillförs enskilda huvudmän och fristående verksamheter schablonersättning för administration och moms.

Styrprinciper egen regi används för kommunala verksamheter där *lokala avdrag* görs för lokaler, skolledning, riktat särskilt stöd (nivå 2) och övriga avdrag som grundskolenämnden beslutat centralisera av den kommunala huvudmannens uppdrag.

Resursfördelningsmodellen för grundsärskola och grundsärskolans fritidshem är uppsatt utifrån följande steg:

Övergripande avsättningar samma som för grundskolan

Grundbelopp som fastställer ersättning per elev i respektive skol- och verksamhetsform.

Beloppet fastställs utan hänsyn till vilken huvudman eleven valt. Grundbeloppet innehåller två delar: *grundersättning* och *strukturersättning*. Grundbeloppet tar hänsyn till vilken huvudsaklig kursplan (läroplan LSÄR 11) eleverna läser efter. Utöver grundersättningen kan tilläggsbelopp för särskilt stöd sökas för enskilda elever.

Fritidsersättningen motsvarar en tredjedel av skoldelens grundersättning

Viktning av årskurs och ålder Ersättningarna är samma för alla årskurser och åldrar i fritidshem.

Styrprinciper annan regi är det första steget som tar hänsyn till vilken huvudman eleven valt. Här tillförs enskilda huvudmän och fristående verksamheter schablonersättning för administration och moms.

Styrprinciper egen regi används för kommunala verksamheter där *lokala avdrag* görs för lokaler, skolledning och övriga avdrag som grundskolenämnden beslutat centralisera av den kommunala huvudmannens uppdrag.

Hantering av över- och underskott för kommunala resultatenheter över årsskiftet

Grundskoleförvaltningens hantering av resultatöverföring mellan åren för kommunala resultatenheter skapar goda möjligheter till långsiktigt planerande och agerande. För att omfattas av hanteringen av resultatöverföring gäller att verksamheten bedrivs inom ramen för grundskolenämndens kommunala verksamheter.

Budget 2022 – ersättningsbelopp med komplettering

Grundskolenämnden beslutade om budget 2022 och ersättningsbelopp den 2021-12-07 (Dnr N609-3690/21). Samtidigt beslutades att om ytterligare resurser tillförs kommunal huvudman under budgetåret ska motsvarande tillskott ges till enskilda huvudmän och fristående verksamheter, vilket baserats på rådande rättspraxis. (Ersättningsregler 2022 Dnr N609-3752/21)

Under 2022 beslutade nämnden om mer pengar till skolan, statsbidraget skolmiljarden samt en kompletteringsbudget (Dnr N609-2037/22). För kommunala skolor gjordes centrala satsningar som gynnar verksamheten medan till skolor med enskild huvudman fördelades skolmiljarden och kompletteringsbudgeten ut som en förstärkning av elevpengen.

Grundskoleförvaltningens övervägande

Tillvägagångsätt

För att säkerställa att grundskolenämnden tillämpar *Bidrag på lika villkor* görs bokslutsavstämning 2022 mellan budgeterad nivå och utfall för det första steget i resursfördelningsmodellen; *övergripande avsättningar*.

I nästa steg görs en avstämning på om grundbeloppet täcker kostnaderna för förvaltningen som huvudman. Detta innebär att kostnaderna för skolverksamheten samt för *lokala avdrag* inte ska överstiga tilldelat grundbelopp till kommunal verksamhet. Bokslutsavstämningen ska även innefatta eventuella kompletteringsbudgetar som förvaltningen erhållit under året.

Bokslutsavstämningen sker när årsbokslutet fastställts och eventuell justering av ersättning görs via beslutad resursfördelningsmodell för 2022.

Dom i Högsta förvaltningsdomstolen om kvittning av över- och underskott

År 2021 beslutade Högsta förvaltningsdomstolen (HDF) om att ge en kommun (Malmö kommun) rätt att kvitta ett budgetunderskott under ett år mot tidigare överskott under tidigare år innan de avgör ifall de ska betala ut mer skolpeng till friskolorna i kommunen (HDF 2021 Ref 69). Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening har inte detta ansetts strida mot likabehandlingsprincipen. I domen står följande: ”Tvärtom förhåller det sig så, att om en kommun alltid skulle behöva kompensera fristående verksamheter för enskilda års underskott i den kommunala verksamheten men samtidigt inte ha möjlighet att utnyttja tidigare uppkomna överskott, skulle det innebära att den kommunala verksamheten – sett över tid – tilldelas mindre resurser i förhållande till de fristående verksamheterna.”

Resultat av bokslutsavstämning

Grundskoleförvaltningen har utvecklat en modell för bokslutsavstämning av de kommunala skolenheternas över- eller underskott i jämförelse med budgeterade ersättningar (grundpeng). Modellens syfte är att kotrollera ifall kommunen har förbrukat mer resurser än vad som utbetalats i grundpeng till skolor med enskild huvudman.

Grundskoleförvaltningen har i årets arbete beaktat domen i Högsta förvaltningsdomstolen avseende bokslutsavstämning. Det har inneburit att modellen för bokslutsavstämning har förfinats och numera tar större hänsyn till det ekonomiska resultatet per skol- och verksamhetsform.

I modellen har hänsyn tagits till det som ovan nämns *Styrprinciper egen regi* som används för kommunala verksamheter där *lokala avdrag* görs för lokaler, skolledning, särskild undervisningsgrupp nivå 2 och övriga avdrag som grundskolenämnden beslutat centralisera av den kommunala huvudmannens uppdrag.

Grundskolenämndens extra tilldelningar under året, kompletteringsbudget och statsbidrag skolmiljard, har också tagits i beaktan i avstämningen. Under året kompenserades skolor med enskild huvudman med dessa extra ersättningar via fördelning i resursfördelningsmodellen. Avstämningen för grundskolan årskurs 1-9 har viktats utifrån andelen elever i respektive stadie.

I tabellen nedan redovisas differensen per skol- och verksamhetsform mellan de kommunala skolornas nettokostnad per elev/barn i jämförelse med grundpeng.

	Nettokostnad per elev o fritidsbarn, 2022 (tkr)	Budget grundpeng 2022, medel socioekonomiskt index 108 kommunala skolor (tkr)	Differens nettokostnader jämfört med grundpeng 2022 (tkr)
Grundskola			
F-klass	77,223	79,290	2,067
Åk 1-9	100,145	103,794	3,649
Fritidshem grundskola	33,314	34,715	1,401
Grundsärskola			
Åk 1-9	475,421	476,045	0,624
Fritidshem grundsärskola	158,456	159,371	0,915

Bokslutsavstämningen för 2022 visar att grundskolenämnden i rollen som kommunal huvudman inte förbrukat mer resurser än vad som tilldelats i budget, därmed kommer

ingen extra utbetalning att göras till enskilda huvudmän eller fristående skolor med anledning av bokslutet.

Protokollsutdrag skickas till

Grundskoleförvaltningens ledningsgrupp.

Göteborgs Stad Grundskoleförvaltningen

Maria Andersson
Förvaltningsdirektör

Helena Sjöberg
Avdelningschef